

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4.
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszajár
 vagy megörökre nem vállalkosik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes szám ára 8 fillér.

Családi pótlék a tisztviselőknek.

Az ország intelligens lakosainak egy tekintélyes részében: az állami tisztviselők körében *Lukács* László pénzügyminiszter azon elhatározása kelt most legnagyobb érdeklődést, amely szerint a családok, gyermekekkel bíró tisztviselők részére családi pótlékot szándékozik adni az állampénztárból.

Első tekintetre talán nem is tűnik fel ezen tervbe vett intézkedésnek nagy hordereje, sőt bizonyára olyan tisztviselők is vannak, akiknek családjuk nem lévén, igazságtalannak találják a tisztviselők ilyen osztályozását. De aki magasabb szempontból és szélesebb látókörből vizsgálja a dolgot, be kell látnia, hogy a pénzügyminiszter terve szociális és etikai alapon nyugszik s abból indul ki, hogy az igazságnak megfelelőleg azoknak a megélhetési viszonyain segítsen némileg, akik a családfenntartás gondjaival küzdenek. Kétszeres kötelessége van e tekintetben az államnak, mert a családalapítás nemzeti szempontból is fontos.

Elmultak azok a szép idők, mikor a gyermeket csak Isten áldásának tekintették és sajnos, ma már mindjobban terjed az emberietlen és erkölcstelen felfogás, hogy minden újszülöttel csak a szülők terhei szaporodnak s igyekeznek attól menekülni.

Jóllehet, hogy ebben némi része van a mai társadalmi viszonyoknak is, de tagadhatatlanul még nagyobb okát az erkölcsi felfogások lazulásában kell keresni. Amikor tehát az állam maga kezdi belátni, hogy tovább nem nézheti tétlenül ezen nemzetsorvasztó irányzatot s erkölcsi és szociális uton igyekszik legalább némileg segíteni a nemzet egy tekintélyes részénél a bajon, csak a legmelegebben kell üdvözölni a pénzügyminiszter tervét, amely sok ezer szegény család-pának gondjait, legalább részben, csökkenti.

Amint azonban általánosságban csak helyesebbé kell tenni a pénzügyminiszter tervét, a részletekre nézve van néhány megjegyzésünk.

Érthetetlen, hogy csak három gyermekig terjed az állam gondoskodó jóakarata s így a háromnál több gyermekkel bíró tisztviselőkre egyenesen hátrányos, mert minél több gyermek eltartásáról, neveléséről kell a szegény tisztviselő-

nek gondoskodnia, annál nagyobb a családi pótlék iránti jogosultsága s erkölcsi tekintetből is fontos, hogy e javaslat nagy horderejét ne rontsa le az ilyen intézkedés. Lehet, és valószínű is, hogy a kérdés pénzügyi oldala vezette erre az utra a pénzügyminisztert, de egy ilyen nagy jelentőségű kérdésnél le kell küzdeni a pénzügyi akadályokat.

Hiánya továbbá a javaslatnak az, hogy a nyugdíjasok csak abban az esetben kapnak némi, még most meg sem határozott összegű segítyt, ha legalább három gyermekük van. Ezek a szegény emberek pedig talán legjobban igényelhetik, hogy az állam segítségükre legyen a család fentartásában.

Ausztriában már belátták a napidíjasok alkalmazásának a helytelenségét s eltörölték e sanyaru kenyérkeresetet. Nálunk 10—15 éves napidíjasok küzdenek a megélhetéssel.

Reméljük, hogy a pénzügyminiszter tervezete mielőbb valóra válik, a kellő és szükséges módosításokkal.

Ami ebben a kérdésben áll az állami tisztviselőkre, annak igazsága el nem tagadható a városi tisztviselőkre sem. E tekintetben Nagyvárad városára is kötelességek várnak.

Nagyvárad városának sok olyan szegény és szűken dotált családos tisztviselője van, akikre a gyermekek nevelése majdnem elviselhetetlen terheket ró.

A tanítói kar családos tagjai már kopogtatnak a város törvényhatóságának kapuján.

A mult igazolja, hogy Nagyvárad városa soha sem zárkózott el az elől, ha tisztviselőinek a helyzetén javítani kellett.

A családi pótlék megadása méltányos és igazságos, tehát azt hisszük, most is megmutatja jóindulatát családos tisztviselői iránt a város és követni fogja az állam példáját.

A hosszupályi választás. A hosszupályi választásokra minden előkészületet megtettek. A választók többsége már teljesen megállapodott *Beöthy* László személyében, akinek megválasztása minden kétséget kizár. Az ellenje őt *Busa* Barna még mindég kíséreltezik. Ma Nagylétán szándékozik elmondani programbeszédét. *Beöthy* Lászlónak Hosszupályiba való

leutazása nem valószínű, újabb értesülésünk szerint, mert óriási elfoglaltsága egy napra se engedi meg, hogy hivatalától távol legyen.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 29.

Elnök: **Návay** Lajos.

Az elnöki előterjesztések és irományok felolvasása során elnök jelenti, hogy *Zichy* János grófnak mára jelzett és *Batthány* Tivadar gróf és *Nadányi* Gyula interpellációjára adandó választát közbejött akadályoztatása folytán elhalasztotta. Az indítvány és interpellációs könyv felolvasása után

Lovassy Márton jelenti, hogy *Budiszávljevics* Rude horvát országgyűlési képviselő mentelmi jogát az ottani rendőrség súlyosan megsértette azzal, hogy egy hírlapi cikkből kitolyólag előzetes letartóztatásba helyezte. Kéri az ügynek a mentelmi bizottsághoz való sürgős utasítását. A Ház ily értelemben határoz.

Ezután áttért a Ház

a véderő javaslat

általános tárgyalásának folytatására.

Benedek János mindjárt beszéde elején kijelenti, hogy a javaslatot sem általánosságban sem részleteiben nem szavazza meg. Visztautasítja azt a vádat, mintha az ellenzék az országtól tagadná meg e javaslat megszavazásának előnyeit, ez nem áll, mert az osztrákoknak van szükségük a súlyos vér és pénzáldozatra. Akkor amikor a nemzetnek tényleg szüksége volt a hadi-erő fejlesztésére a nemzeti tradíciók megvédelmezése szempontjából, akkor a nemzet akkori képviselői egyhangulag ajánlották fel kétszáz ezer katonát. (Igaz, úgy van baró!) Kérdi a kormányt, hogy akkor, amikor a választások alkalmával a nép előtt állott ő is, pártjának mostani képviselő tagjai is, miért nem hangoztatták azt is, hogy ily súlyos vér- és pénzáldozatot óhajtának a nép vállára rárakni? Hisz, hogy a nemzet megadta volna erre a méltó választ. Kijelenti, hogy ez a javaslat a parlamentben törvényé csak erőszak útján válhat, mert a nemzet igazi többsége e kérdésben az ellenzék mellett áll. A nemzet megnyilatkozott már egy ízben ebben a kérdésben s akkor a függetlenségi pártnak adott igazat, de ne gondolja a mostani többség, hogy a legutóbbi választás e tekintetben, most nekik adott igazat, ez nem áll és ismételtén kijelenti, hogy a nemzet többsége ebben a kérdésben az ellenzék mellett volt. A függetlenségi pártok abban teljesen egyetértenek, hogy csak önálló és független magyar nemzeti hadseregnek adják meg a szükséges vér- és pénzáldozatot. Nem fogadja el a javaslatot már csak azért sem, mert újabb jogfoglalás van benne, már pedig a nemzetnek nincs semmi szüksége arra, hogy a királyi jogokat még jobban kiterjesszék. Helytelennek tartja a ja-

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyvárad-i temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri kiváló tisztelettel **Veiszlovits** Lajos.

vaslatban használt azon kitételt is, hogy „ő fel-sége összes országai hadserege” — ilyet a ma-gyar közjog nem ismer, mert csak Magyar-ország és Ausztria, mindkét teljesen különálló és teljesen független állam ösmeretes, amely két államnak van egy közös hadserege. A ka-tonaság nem zárkózik el a társadalom elől. Ki-fogásolja a nagy kauciót. Határozati javaslatot nyújt be a kaució és a párbaj eltörlése iránt és az iránt, hogy az altisztek is letehessek a tiszti vizsgát.

Ezután áttérnek az interpellációkra.

Sümegi Vilmos a hunyadmegyei Szent-András községben történt iskola rombolás tár-gyában interpellál.

Az interpellációt kiadták a miniszternek. Az ülés vége 2 órakor volt.

Telegdy József ünnepeltetése.

A függetlenségi és munkapárt lakomája.

A tekei kerület országgyűlési képviselője tegnap kerületébe utazott választói látogatására. Ez alkalommal a tenkei választók, pártkülönbség nélkül, meleg ünnepeltetésben részesítették a képviselőt.

Telegdy József Fráter Emil dr. járási főszolgabírónak volt a vendége, ahol a nap folyamán igen sokan keresték fel a községből. Délben a tenkei kaszinó nagytermében a képviselő tiszteletére 150 terítékű bankett volt.

A banketten úgy Tenkéről, mint a kerület más helyeiről igen sokan vettek részt pártkülönbségre való tekintet nélkül.

A banketten az első pohárköszöntőt *Toperczer Kálmán* járásbíró mondotta, aki üdvö-zőlővén Telegdyt az egész polgárság nevében, örömet fejezte ki afelett, hogy a képviselő vá-lasztóit meglátogatta.

Toperczer Kálmánnak általános éljenzéssel fogadott köszöntője után maga az ünnepelt emelkedett szólásra.

Telegdy József örömmel jelenti, hogy szí-vesen jött el Tenkére választói körébe, ahol jóleső meglepetéssel konstatálja, hogy a pol-gárság pártkülönbség nélkül veszi őt körül. A pártok közti megállapodás bizalmat kelt benne az iránt, hogy a jövőbeni munkával el fogják érni azt a célt, melyért mindayájan egyformán küzdenek. A jövőbeni együttes munkától még több eredményt vár, mert nem lesznek aka-dályok, mely a kivitelben az előrehaladást akadályozzák.

Percekig tartó taps és éljenzés fogadta a képviselő beszédét. A tartós ovációk után dr *Tomm Béla* gyantai körorvos emelte poharát Telegdy Józsefnek. Dr *Tomm Béla* a függet-lenségi és 48-as párt nevében üdvözölte Te-legdyt és kérte, hogy azt az utat, melyet ed-dig követett, ne hagyja el és haladjon to-vábbra is a munka jegyében a nemzet gaz-dasági boldogulásának célja felé.

Végül *Koncz Béla* beszélt még s az or-szág gazdasági helyzetének javítására irányuló törekvések sikerére ürti poharát.

A pohárköszöntők után fesztelen jókedv mellett a kora reggeli óráig maradtak még együtt a bankettezők, akik másnap a pálya-udvaron bucsuztak el képviselőjüktől.

A véderő javaslatot nem veszik le.

Bécs, nov. 29.

(Saját tudósítónktól.) A véderő javaslatok tárgyalásának levételéről szó sincs, mert erre egyáltalán nincs szükség. A hadsereg harc-képessége megkivánja, hogy a reform már a jövő évben mindkét parlamentben tárgyalják. A reform részleteinek némi módosítása a ja-vaslat slapjának megváltoztatását nem ki-vánja. A két évi szolgálat elejtéséről szó sem lehet.

Készülődés a városatya választásra.

Négy nap múlva izgalmas választások lesz-nek ismét Nagyváradon.

A kamarai választások által felzavart ke-délyek még le sem csillapodtak, már ismét újabb választási harc előtt állunk.

Ezuttal bár csak három törvényhatósági bizottsági hely betöltéséről van szó, mégis az egész város polgársága érdekelve van a harc-ban, mivel mind három választókerületben választanak Korteskednek, küzdenek, válasz-tanak.

Mivel a paktum nem sikerült a nemzeti munkapárt és a függetlenségi párt között, erős lesz a küzdelem, mindkét párt teljes felszere-léssel indul a harcba: lesz korteskedés, kapa-citálás előreláthatólag bőven.

Már tegnap este megkezdtek a kortes összejövetelet, amelyekben természetesen minden beszéd a biztos győzelmet hangoztatta, mint elmaradhatlan tény.

Olasziban a munkapárt *Semazsenka* Ernőt a villamosvasut igazgatóját jelölte, akit a sza-badkőműves testvérek támogatnak, míg a füg-getlenségi párt *Láng József* nyomdatulajdonost jelölte, aki mellé a függetlenségi párt sora-kozik.

Ujvároson mindkét párt elég alkalmas je-löltet talált. A munkapárt jelölte *Kovács Kál-mán* műasztalos, míg a függetlenségi párt *Zboray Gyulát* jelölte. Ebben a kerületben a függetlenségi párt győzelme biztos, ha a párt kellő agitálást fejt ki.

Várad-Velencén a függetlenségi párt je-löltjével dr *Kaszay Kálmánnal* szemben, a munkapárt, az orth. hitközség követelésére *Grósz Géza* fakereskedőt jelölte. Dr *Kaszay Kálmánnak* nagy kilátása van a győzelemre. Különben ez a választás mutatja meg, hogy meg van-e még ezen város részben az orth. izraelita hitközség régi ereje és befolyása.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Két szó.

A Godolphin-Squaren haladtam keresztül automobilommal, midőn egy kővér, rózsaszín arcu uriember rohant elém. A fején magas te-tejű szürke kalapot viselt s kezében egy kalit-kát tartott egy élő papagálylyal. A mint köze-lébe értem, lekapta kalapját, a masina elé lökte, aztán két kézre fogta a kalitkát s a ma-dárra bámolt.

Az automobil elgázolta a kalapot s a ma-dár némán ült helyén, mint egy tollas szifex. — Akasszanak fell — ordított rá az öreg ember. Már megint oda van egy kalapom. — Megrázta a kalitkát, a madár leesett a pálciká-ról s örült visításban tört ki.

En kiszálltam a motorból s megkérdeztem: — Szándékosan tette ön ezt?

— Hogyne! — szól az öreg fin. Levettem kalapomat.

— Bocssáson meg, — kezdtem — én az emberi természetnek lelkesült tanulmányozója vagyok. Meggyőződtem róla az életben, hogy minden, még oly furcsának látszó cselekedet-nek is sokszor egészen józan és egyszerű a magyarázata.

Bevallom, hogy az előbb látott kis jelenet zavarba hozott. Azért nagyon leköteleznie, ha pár szóban megmagyarázná, miért áldozta föl ily szokatlan módon fejdíszét?

— Ön okos fiatal embernek látszik — fe-lelte ő mosolyogva. — Mások mindjárt örült-ségnek minősítik az olyan tettet, amelynek ru-góját nem tudják. Örülök, hogy ön kivétel.

Jöjjön be hozzám egy pohár borra és akkor megmagyarázom a dolgot.

Bementünk. Pár percnyi borozás után egy szekrényhez vezetett.

— Látja ön ezt a zárat? A lakaton betűk vannak s egy szót kell belőlük összeállítani. Máskülönbem nem nyílik ki. De a szót elfelejtettem. Egy hónappal ezelőtt Amerikába kellett utaznom. Mielőtt elindultam, összes papírjaimat e szekrénybe zártam. Rosszkedvű voltam, mert előre félttem a tengeri betegségtől. Odaát pe-dig napszurást kaptam. Mikor visszatérve ki akartam nyitni szekrényemet, megdöbbenve konstatáltam, hogy a szót elfelejtettem. Es hiába próbáltam akármit, nem bírtam rá vissza-emlékezni. Pedig a szekrényben fontos okmá-nyok és csekkok vannak, meg más emberek pénze is. Es ha hamarjában meg nem lelem a szót, szép kis csávába kerülök.

E pillanatban a papagály ismét éktelen si-valkodásban tört ki. Bollinger ur, a háziur felé bökött mutatójával:

— Ez a madár tudja — szól sötéten. — Velem alszik egy szobában s nekem megvan az a rossz szokásom, hogy beszélek álomban, ő pedig mindent megtanul, amit hall. Egy reg-gel kivittem magammal szellőzni. Az utcáson egy urnak lefujta a szél a kalapját s egy auto elgázolta azt. A papagály egy szót kiáltott utána s ez a szó az én elfelejtett szavam volt. Ugy meglepett a dolog, hogy a kalitkát kiejtettem kezemből s engem is csaknem elgázolt a mo-tor, mikor lehajoltam, hogy felemljem. Az ijedségben aztán ismét elfelejtettem a szót!

— De hiszi e ön, uram, hogy a kalapon átszaladó motor összefüggésbe jutott a papa-gály kis agyában az ön szekrényét megnyitó szóval? — kérdeztem.

— Ehhez én nem értek — válaszolt Bol-linger ur. — En csak annyit tudok, hogy ez a jelenet váltotta ki belőle a szót s azóta magas és alacsony tetejű kalapokat, puhákat és kemé-nyeket, panama- és közönséges szalmakalapokat áldoztam fel miatta. De a gaz madár ki se nyi-totta a csőrét! Ma kísérleteztem vele utoljára.

Ott marasztott magánál ebédre. Azt aján-lottam neki, hogy végigmegyek a szótáron, de ő azt mondta, hogy ez hiábavaió. Majd kije-lenttem, hogy nála maradok éjszakára, virrasz-tok s megjegyzem mindeu álomban kiejtett szavát. — De ő ebbe se akart belemenni. Bi-zonyyára attól félt, hogy akkor én nyitom ki a szekrényét.

Néhány pohár ebéd utáni whisky után el-bucsuztunk egymástól. Utolsó benyomásom Bol-linger urról az volt, hogy a papagály kalitkája mellett állott s teljes erejéből rázta a szeren-csétlen madara!

Néhány hét múlva találkoztam vele vélet-lenül a Leadenhall-streeten. Vidám volt és mo-solyogva nézett rám.

— Ah, hát megtalálta a hiányzó szót? — kérdeztem.

— Ah, igen, megtaláltam — felelte ő.

— Talán kintpadra vonta a papagályt?

— Oh nem. Egészen közönséges két szó volt. Olyan, amit az az ember mondott, mikor a szél a motor alá fujta a kalapját.

— Mi volt az? — kérdeztem érdekö-déssel.

— „Fékom adta!” — mormogta szégyen-lősen. Es aztán hozzátette:

— A dologban az a legkellemetlenebb, hogy amióta a szó megvan, a nyomorult ma-dár egész nap azt hajtogatja.

Bernard Espinasse.

A választások vezetésére a következők küldettek ki:

Olasziban: választási elnök: dr. *Hoványi Géza*, jegyző: *Bige József*, leíró: *Sólyom Gyula*; személyazonossági tanúk: *Novák János* és *Jelinek Géza*.

Ujvároson: elnök: dr. *Mihelyi Lajos*, *Heringh Sándor*, leíró: *Zeke Ferenc*, személyazonossági tanúk: *Markovits Sámuel* és *Altnöder Vince*.

Váralja-Velencén: elnök: *Ullmann Sándor*, jegyző: *Egely Alajos*, leíró: *Darabant Ferenc*; személyazonossági tanúk: *Magyary Jenő* és *Báthory László*.

A bizalmiféleket az egyes pártok a választás megkezdése előtt jelölik ki.

Pablo Casals és Hamza Gyuszi.

Közvetlenül a mámoros, diadalmas percek után vagyunk. A fényárban uszó hatalmas Csarnok t emédek villanykörteje, fehéren izzó csillártömbjei széles sugárkévét dobnak bele a sötét éjszakába. S a fényárban, a puha szőnyegek halad lefelé egy vékony testű bágyadt tekintetű ember, Pablo Casals.

Száz kíváncsi, lázas szem kíséri minden mozdulatát. Atsiet a foyeren s kísérelve, Dieud Oszkárrel gumikerekűbe ülnek.

Az elegáns közönség, mely nyomában volt egy kicsi, halk és diszkrét éljent küld utána.

Kíváncsi voltam, hogy hova hajtat? . . . kocsin követtem.

S megálltunk a Pannonia előtt. Itt maga Casals fizette ki a kocsiját; nem látta jól a pénzt s az jóvilámpa felé ment.

Megkérdeztem a kocsist, hogy mennyit kapott?

— Ot koronát — felelte.

Kissé fázósan összerántotta a vállát s besietett a kávéházba.

Bent sűrűn volt a vendég és a füst. Az aranyos keretű tükrök felső fele szürke ködön át csillogott a csöndesen kávézó nyárspolgárok feje fölött.

A pineérek megismerték a hangversenytermek gazdag királyát; összeszaladtak szolgálatára s a fekete zsakettes had egy pillanat alatt gyűrűt vont köréje.

A főpincér mélyen meghajolva kísérte egy intim kis fülkébe.

Nem parancsolt semmit. De azután mégis kért valamit —: egy pohár friss vizet. És csodálatos! . . . Az ilyen ártatlan kérésre máskor gunyos mosoly villan át a fekete fiuk borotvált arcán . . . Most? . . . Most egyszerre és két másodperc alatt tíz pohár hamvas, csillogó pohár vizet termelt a művész előtt.

És még valaki! . . . Először nem vették észre, csak amikor egy hegedű elkezdett zokogni a két színű üvegfal mögött, akkor kapta föl a fejét a két ember.

Hamza Gyuszi volt. Látszott a szemén, hogy akar valamit. Ő, a magyar cigány, a nóták kincses, jókedvű ura megakart mutatni az ő százszívű, sötét pompájú nagy birodalmát, ahol vadgalambok sirnak s délibábos rónán ménes delelget a gémeskut körül . . .

Meg akarta hódítani ezt a nagy intelligenciájú, káprázatos művészetű embert itt, az ő házában, a zajos levegőjű, hamis ragyogású kávéházban, ahol barna krajeárokról muzsikál a cigány . . .

És akik ott voltunk, azok csöndes áhítattal néztük ezt a gyönyörű, izgalmas ambiciót . . . Egyik király játszik a másiknak! . . .

De nem hiúságból, nem dicsőségiből! Soha szebben, soha lelkesebben nem remegett az ujjá ennek a nagymultu primásnak! . . .

Nem barkóként játszott, mint annyi sok hangos éjszakán át a bihari gentrinek. Most csak talán magáért játszott, talán várta ezt a fontos percet, mikor egy igazi királynak muzsikálhat, aki nem szokott aranyakat szórni nótáért.

Es sikerült neki! . . . Lehet, hogy volt a játékban, vagy a dallamban valami az andaluziai erdők rejtelmes zugásából, vagy a napbarnított spanyol lányok tűzességéből. Pablo Casalsnak fölgylt a nagy tüzes szeme és odalépett a magyar cigányhoz hogy kitüntesse.

Kezet fogott vele. Szóltanul ránézett és sokáig melegen fogta a primás kezét.

Aztán . . . Aztén egy kis uri sablón következett. Fizetni akart. Egy száz koronást nyújtott át a negyedórás élvezetért.

Es Hamza Gyuszi itt egy kicsit bihariaskodott; egy kicsit gentriskedett és talán urasabbnak is látszott egy percre.

Nem fogadta el.

Flutur.

Az ügyvédjelöltek tiltakozó gyűlése. Tegnap tartották a nagyváradai ügyvédjelöltek tiltakozó gyűlésüket a Székely-féle törvényjavaslat ellen. A gyűlésen Fekete Ferenc dr. elnökölt és dr. Böszörményi ügyvédjelölt látta el a jegyzői tisztet. Lőrincz Sándor dr. ügyvédjelölt ismertette az eredeti javaslatot és indítványozta, hogy irjon fel a gyűlés a miniszterhez és kérje, hogy a törvény életbeléptetését tolja ki az 1914 évre és az átmeneti időt hosszabbítsa meg 2 évre. Többen szóltak az indítványhoz, így dr. Böszörményi kívánja az ügyvédhelyettesi intézmény teljes eltörlését és azt, hogy az igazságügyi szervezet módosítási tervezetéből az ügyvédképzésre vonatkozó részt hagyják ki és az erre vonatkozó tervezetet a jogi oktatás reformjánál érvényesíttessék. A gyűlés ezek szerint határozott és elhatározta, hogy 3 taggal képviselteti magát a budapesti nagygyűlésen.

FLEGMAN

új áruházát
megnyitotta,

melynek megtekintésére a
n. é. közönséget tisztelettel meghívja.

13 K 50

13 K 50

Urak figyelmébe!

„THE ROOSEWELT SCHOE“

férfi box fűzős, gombos, rendes vagy amerikai alakban

kitűnő minőségű

Goodyear welt készítés

13 korona 50 fillér

kapható. — Egyedüli raktár

REICHARD áruháza

ezégnél.

13 K 50

13 K 50

UJDONSÁGOK.

* **A sajtó szabályozása.** Budapest székesfőváros közgyűlése tudvalevőleg feliratot intézett a képviselőházhoz a sajtó szabályozása dolgában. A felirat kétségtelenül sok olyan kívánságot tartalmaz, amely ellen a tisztességes sajtó kifogást nem tehet, viszont azonban annak egyik másik pontja téves és helytelen. A felirat szerint biztosítani kell a sajtó szabadságát, de az egyéni becsületnek kellő védelmet kell szintén biztosítani, a most tapasztalható tulkapásokkal szemben. Ok nélkül ne legyen lefoglalható az újság s ha ilyen történik, az állam köteles kárpótlást nyújtani az okozott kárért. Állami munkákra szerződést a kiadó nem köthet. Sajtó vétségért előzetes letartóztatásba senki sem vehető. A sajtópereket soronkívül kell elintézni. Helytelen azonban az a kérelem, hogy a lapokban megjelent közleményekért a lap kiadóját büntessék, mikor az a legtöbbször a kiadó nem is tudja előzetesen, hogy mi jelenik meg a lapjában. — A székesfővárosi terjesztését Nagyvárad városának is megküldte hasonló felirattal leendő támogatás iránt. A kérdést pénteken, december 1-én délután tárgyalja a jogügyi szakbizottság.

* **A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága folyó évi december hó 1-ik napján délután 3 órakor, a városháza I. emelet 35. számú termében ülést tart. Az ülés tárgyai: 1. Budapest átirata a sajtó szabályozása tárgyában. 2. A váradvelencei partrendezés ügye. 3. A lakbér szabályrendeletre érkezett miniszteri módosítás. 4. A Petőfi-utcai villanyvilágítás ügye. 5. Az illemhelyek szerződésére vonatkozó jog kérdés. 6. A betegsegélyző orvosok kérdése.

* **Makacs képviselőtestület.** A magyarországi járásban valóságos szokássá vált a képviselőtestületeknél, hogy a községi iskola felállítását elhatározzák, azonban a költségek megajánlásánál egyöntetűen úgy döntenek, hogy azt nem hosszabb lejáratu kölcsönből fedezik, hanem egyszerre kivetik és 1 év alatt akarják megfizetni. Nem tudni mit akarnak ezzel a képviselőtestületek elérni. Tény azonban, hogy az amugy is nyomorral küzdő községeknek valóságos szerencsétlenséget jelent az ilyen meggondolatlan határozat. A hasonló határozatot hozó testületek között szerepel Cseszvára községe is. A vármegye már Cseszváranak kétszer utasította vissza ilyen határozatát és a képviselőtestület ennek dacára, harmadszor is így határozott. Most a járási főszolgabíró javaslatot tett a vármegyei törvényhatóságához, hogy a makacs képviselőtestületet oszlassák fel.

* **Felolvasás a haditengerészeiről** Igen érdekes felolvasást fog a magyar mérnök és építészegylet nagyváradai osztálya f. hó 2-án d. u. 6 órakor a városház nagytermében rendezni, amely felolvasásra már most hívjuk fel a nagyközség figyelmét. A felolvasást a mérnökegylet megkeresésére a Magyar Adria egyesület képviseletében ennek elnöke Gonda Béla miniszteri tanácsos fogja megtartani. A Magyar Adria egyesület tudományos szempontból foglalkozik az Adria-tengerrel és általában a tengerrel és mindazon részletekkel, amelyek a tengerrel kapcsolatosak. Minthogy ma a világ és kultura érdeke és érdeklődése a tenger felé irányul, hangos szolgálatot vél tenni a nagyváradai mérnökegylet, ha módot és alkalmat nyújt Nagyvárad intelligens közönségé

nek arra, hogy a tengerészeti tudomány egyes legaktuálisabb fejezetével megismerkedjék. A tengerészeti tudomány legaktuálisabb fejezete ma kétségen kívül a haditengerészet, amelyről egész irodalom fejlődött, amelyről a világ minden számottevő lapja évek óta hasábkban-érdekfeszítően tárgyal, a napi politika világ-színpadon foglalkozik ezzel a témával és úgy tűnik elő, hogy a haditengerészet hivatva van a hatalmának új korszakot alkotni és ezáltal a kulturának is új irányt szabni.

* **Az O. M. Bank részvényei.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága volt az országban az első, amely dr. Kenéz-Kurländer Ede indítványára elhatározta, hogy az Osztrák-Magyar Bank részvényeiből 20 darabot a törzsvagyomból, 20 darabot pedig a városi árvaház alapjából vásárol. A belügyminiszter a városi közgyűlés ezen határozatát jóváhagyta.

* **Kövés a végrehajtó.** A margitai járásban a végrehajtónak oly sok dolga akad az adósok végrehajtása körül, hogy minden igyekezete dacára sem képes eleget tenni a rengeteg munkának. A járási körjegyzőségei ezért elhatározták, hogy 4 új köri végrehajtói állást szerveznek. Az első ilyen állás a berettyószéplaki körben lesz. Az erre vonatkozó határozatot tegnap terjesztették be jóváhagyás végett a vármegyéhez.

* **A főherceg dróttalan távirata.** Egyik fővárosi esti újság érdekes dolgot közöl arra nézve, hogy mi döntötte el az idei őszi nagy gyakorlatot a déli hadtest javára. Ebben a hadtestben voltak tudvalevőleg a nagyváradi csapatok is. Ezen hír szerint az északi hadtest, illetőleg Frigyes főherceg összes rendelkezéseit dróttalan táviratokkal adta le. A déli hadtest, illetőleg Franck Liborius altábornagy temesvári hadtestparancsnok, a táviratokat mind elfogta. A siffrizott irást három napig silabizálták, végre nagynehezen megtalálták a kulcsát és egy óra alatt kiment minden parancs, a mely teljesen meggyőztette az északi hadsereg muzdulatait. Ugyiszólván bekerítették. Ezért utazott el a boszszus Frigyes főherceg még a hadgyakorlat befejezése előtt.

* **Lakásdrágaság Tenkén.** A tenkei tisztviselők most nagyszabású mozgalmat indítottak az ottani lakásfizetés megszüntetése tárgyában. A mozgalom egyelőre oda irányul, hogy a tisztviselők lakbéré emeltesse fel az ottani lakbér viszonyoknak megfelelően. A tisztviselők kérelmüket memorandumba foglalták és a kormány elé fogják terjeszteni. A mozgalom támogatására felkérték a tisztviselők Telegdy József országgyűlési képviselőt, aki a legnagyobb készséggel megígérte, hogy a kérelem ügyében eljár.

* **Elhunyt miniszteri tanácsos.** Pécsről táviratozzák, hogy dr. Vizaknay Antal miniszteri tanácsos, a központi statisztikai hivatal helyettes igazgatója, a kit néhány nappal ezelőtt nagybeteggen Abbáziából Pécsre, majd onnan édes atyjához, Rácváros községbe vittek, tegnap reggel 48 éves korában meghalt. Szívujja ölte meg.

* **Kölosönként számtisztek a városnál.** A városi panama, ugylátszik, gyökeres reformokat hoz a város pénzügyi kezelésébe. A városi számvédségnél az eddigi rendszer mellett halomra gyűlt a restancia s ez is egyik előmozdítója volt, hogy a nagy csalást Ditrich és Budaházy oly könnyen, de alaposan elkövethették. A nagymérvű hátrányok feldolgozására most Rimler Károly polgármester intézkedett akként, hogy vasárnapról kezdve ideig-

lenesen három pénzügyigazgatósági számtisztet alkalmazott napidíjjal. Így aztán csak rend lesz végre a városi számvédségnél.

* **A szunyogdi tüzkárosultak.** A margitai főszolgabíró tegnap jelentést tett az alispánnak, hogy Szunyogd községben hatalmas tűz pusztított, mely hat embert tett földönfutóvá. A tüzkárosultak most minden támogatás nélkül állanak a tél előtt. A főszolgabíró arra kéri az alispánt, hogy a károsultak részére a kormánytól segílyt eszközöljön ki.

* **A lóvágóhid felépítése.** A Nagyváradon felállítandó lómészárszék engedélyezését csak azzal adta meg a város, hogy a lómészárszék előzetesen felépíttessék, különben az engedély érvénytelen. Gerő Armin főkapitány most kéri a város tanácsát, hogy a lómészárszék felállítására a város mérnöki hivatalát sürgősen utasítsa. Kéri továbbá a főkapitány, hogy a lómészárszék használatánál a vágatási díjat databonként 3 koronában állapítsa meg.

* **Ki vegye fel a városi tisztviselők fizetését.** A városházán eddig az volt a szokás, hogy a tisztviselők fizetését, minden írásbeli meghatalmazás nélkül, a szolgák vették fel s kézbesítették az illető tisztviselőknél. Papolczy Ferenc városi főpénztárnok előterjesztést tett a városi tanácshoz, s intézkedést kért, hogy a jövőben nem a szolgák, hanem az ügyosztály vezetői vegyék fel a tisztviselők fizetését. A városi tanács abban állapodott meg, hogy jövőre aki a szolgákkal akarja a fizetését felvételni, minden hónapban köteles erre nézve nyilatkozatot aláírni, amelyben a szolgát a pénz felvételére feljogosítja. Egy-egy ügyosztály tisztviselői egy íven is aláírhatják a nyilatkozatot.

* **A városi pénztárcsalás ügye.** A városi pénztárcsalás ügyében eddig semmi új fordulat nem állott be. A letartóztatott bűnösök most is vizsgálati fogságban vannak és várják a vádtaács határozatát, mely a fogvartatásuk ügyében dönteni fog. Mivel a vizsgálat óriási anyagot halmozott össze, az iratok még nem kerülhettek a vádtaács elé. Valószínűleg e hét végén fog a nagyváradi kir. törvényszék vádtaácsa a pénztárcsalók ügyében határozni.

* **Elszaporodott duvadak.** A csegődi határban oly nagy számmal jelentek meg a duvadak, hogy fegyverrel nem lehet ellenük védekezni. Tegnap a csegődi uradalom intézője kérvényt adott be az alispánhoz, hogy a duvadaknak méreggel való irtásához adjon engedélyt.

* **Eső után koponyeg.** Ezelőtt pár hónappal Nagyvárad város törvényhatósága, a városi főmérnök előterjesztésére elhatározta, hogy Pecze-, Pál-, Görbe-utcák, Rulikovszky-ut, Nyomda-utca, Liget- és Menház utcák csatornázását még ez évben kiépítteti és árlejtés mellőzésével a munkálatok keresztülvitelét a nagyváradi általános csatornázási vállalatra bizza, a szerződés szerinti egységáruk alapján. A belügyminiszter most értesíti a várost, hogy a terveket, némi módosítással jóváhagyja, azonban mivel a vállalat egységárai magasabbak azoknál, melyek mellett a szerződést megelőzően a város a kisebb csatorna építési munkákat vállalatba adta, tekintettel továbbá arra, hogy az ált. csatornázásra tartott versenytárgyalás sem keltett közmegegyezést, sőt meg is lett felebbezve, a magas egységáruk miatt, — ennél fogva nem látja a miniszter indokoltnak, hogy a város a jelenlegi szerződés keretén belül, a többletmunka elrendelési jogával éljen. Kimondja a miniszter, hogy bocsássa e munkákat a város nyilvános árlejtésre és a jelenlegi szerződéses vállalatot csak az

esetben bizza meg a munkákkal, ha előnyösebb ajánlatot beszerezni nem tud. — A miniszter ezen leirata elég világos, csak az a baj, hogy a munkák egyrészt már elkészítette a vállalat s így nem lehet a miniszteri rendeletet végrehajtani. Mikor lesz már vége ennek a gazdálkodásnak, amelyre annyit ráfizet a város. Tulajdonképpen ki intézkedik hát a városnál a polgárság zsebére.

* **Járványok a megyében.** Az élesdi főszolgabíró tegnap tett jelentést az alispánnak, hogy Kerteg községben a vörheny járvány-szerűleg lépett fel. A vaskohi főszolgabíró a kanyaró fellépéséről tett jelentést. A kanyaró Kerpenyéd községében lépett fel s oly gyorsan terjed, hogy az iskolát be kellett zárni.

* **Vesztett sertés.** A nagybárdi kondásnak feltűnt, hogy a sertések közül egy állandóan nyugtalanul ugrál és folyton üldözi a többieket. Végre is külön verte az okvetetlenkedő jószágot a többiektől. Mikor az állat a kondást is megakart támadni, lebunkózták és a boncolásnál kiderült, hogy a sertés veszett volt. Szerencsére még senkit sem mart meg a veszett jószág és a kondásban sem tett kárt.

* **Leégett erdő.** Tegnap este a kisbárdi határban hatalmas tüzlángok csaptak fel az urbéreszek erdejében. A lakosság azonnal hozzáfogott a tűz lokalizálásához, azonban a munka igen nehezen ment. Csak óriási erőfeszítés után sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni. Leégett öt hold erdő. A tűz délután 5 órekor keletkezett, valamelyik pásztor vigyázatlanságának a következtében. A csendőrség erősen nyomoz, hogy a gondatlan pásztor kérekerítse.

* **Fizetésektelen cég Nagyváradon.** bécsi hitelezői védegyelet közli, hogy Strohmayr Pál nagyváradi vászonkereskedő fizetésektelenséget jelentett be.

* **Gőzgépezők vizsgája.** A gőzgépezők és kazánlúttók vizsgáló bizottsága közhírré teszi, hogy a legközelebbi vizsgálatot folyó hó december 3-án vasárnap reggel 8 órakor fogja a nagy László malomban megtartani melyre jelentkezéseket a helyszínen is elfogad.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezz be szakembertől, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeren később bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. Sauer-féle fegyverek eredeti gyári árában árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak LADÁNYI JÓZSEF puskaművesnél kaphatók eredeti árában. M. kir. löporáruda. Telephon 269. Nagyvárad Rákóczi-ut.

x **Karácsonyi!!!** cukorka nagyvásár Aszódinál **Kossuth-utca.** Szaloncukrok, figurák, csilárok, diszek, ezer és ezer-féle édességek karácsonyfára nagyban és kicsinyben kaphatók lesznek. Nagyvárad, Sas-palota. **Telefon 635.** és **Cukorka királynál** Kert-utca országos hírű karácsonyi cukorka vásár egyedül csak Aszódinál.

x **Csillár és fémáru gyártási telep:** Nagyvárad **Iroda s raktár** Szt. János-u. 1. **Bémer-tér 3.** **Telefon 556.** Készítik a legizlesebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási** és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

x **Október havában** megjelenő magyar és német folyóiratok nagy választékban érkeztek. Kérjen mutatványszámot. **Benkő Artur.** **Telefon 870.**

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utóda).

Csengeri-utca 27. szám.

ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Rimanóczy-utca 9. I. em.

Kieszközöl

törlesztéses és jelzálog kölcsönök,

Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT és azokra, mint minden más ingatlanra a legmagasabb értékbecslés szerint GYORSAN OLCSON KÖLCSÖNT folyósítat.

Rimanóczy műbutorgyár.

Állandó bútorkiállítás.

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

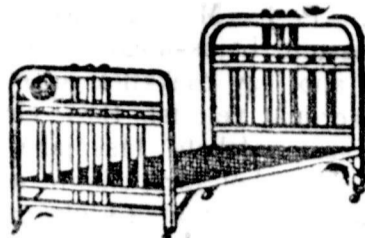
Raktár és iroda: Rákóczi-ut, saját ház.

TELEFON: 796.

Költségvetés díjtalan.

x Intelligens urinő, házvezetónői állást keres, magános urhoz vagy papi házhoz helyben vagy vidéken. Czim: Nagyvárad, Pál-utca 24. szám.

Vas és rezbutor

gyárt raktári

Szagrénnyagy. 3] matracca] 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarmiss 4 korona

Gyermekagy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: A papa.

Péntek: A papa.

Szombat: Annuska (Hegedüs Cornél fellépésével).

Vasárnap délután: Theodor és társa, este: Kis gróf (operett ujdonság).

P A P A.

A Papa is olyan darab, amelyet minden évben kapunk Párisból a Vigszínházon át egy-egy tucatot. Ez a Fiers és Caillavet cég gyárából került ki, tehát olyan mint a többi, gyenge morális alap, nevetséges helyzetek, néhány komikus alak, sok francia lokális vonatkozás és készen van a darab. Új dolog nincs benne. A Papa, aki magához emeli elhagyott gyermekét, már elég ismert alak, az sem újság a francia bohózatok terén, hogy a papa veszi feleségül, akit a fiának szánt. A fődolog az, hogy a közönség egy estén át mulasson.

A címszerepet Sk Rezső nagy sikerrel játszotta. Igazi elegáns, öregedő, de könnyen hevülő világi volt. Etsy is jó lett volna, ha a feleslegesen felvett idegen akcentus nem rontott volna sokat rajta. Tóth Elek kissé túlozta a falusi ur darabosságát, annyira groteszk alakot még sem lett volna szabad belőle csinálni. Nagyon jó öreg pap volt Hunyadi s bájos falusi lilium Polgár Mariska, Hunyadiné és Leővey kisebb szerepeikben is kitétek. Az előadás gördülékeny volt.

Az Annuska — vendéggel. Gárdonyi Géza finoman megírt bájos vígjátéka, az Annuska kerül szíre szombaton a Szigligeti színházban. A szombati előadásnak az kölcsönöz érdekességet, hogy ekkor lép először a színpadra egy nagyvárad urileány, Hegedüs-Landl Kornél, aki az Annuska címszerepét játssza. A kisasszony első színpadi fellépése iránt városzerte nagy az érdeklődés.

A kis gróf premierje. A Szigligeti színház énekes személyzete nagy ambícióval, lázas buzgalommal készül Martos Ferenc és dr Rényi Aladár új operettjének, A kis grófnak premierjé e, amely vasárnap este lesz. A színház igazgatósága, amely pazar izléssel állítja ki az operett-ujdonságot, nagy sikert vár a darabtól.

Közönségköre.*

Izen tisztelt Szerkesztő Ur!

Kérem sziveskedjék alábbi nyilatkozatomat, miután arra megtámadtatásom helyén nem számíthatok, közreadni.

A »Friss Ujság« 1911. évi november hó 29-iki számában »Hazug felebbezés« címen megjelent cikknek reám vonatkozó előadására, addig is, míg a cikk szerzője ellen rágalmozó állításai miatt megindítandó büntető eljárás során a megfelelő elégtételt megszerzem, a következő rektifikációt kell közreadnom.

A választási teremben nemcsak a dolog természete szerint, de a választási elnöktől kikért és megkapott engedély alapján jelentem meg. Tagadhatatlanul megkérdeztem egyes szavazótól, akikkel jóismeretségben voltam, vajjon Huzella Gyula neve rajta van-e a szavazó céduláján. Ezt azonban minden befolyástól menten, pusztán és érthető érdeklődésből tettem.

A választási elnök bizonyára élt volna velem szemben megtorló jogával, ha erre ok lett volna. Nem tette, tehát nem volt ok rá. Ellenben Pásztor Éde, meggyőződése szerint, nemcsak jogtalanul, de alaptalanul is, magának elnöki jogokat vindikálva, nekem támadt az ő közismert finom modorában, amire én megjegyeztem, hogy »Nagy legény ön mostadában, majd letörik«. Ennyi az én szereplésem a választások körül.

Amit a cikk azután a felebbezéssel kapcsolatban (t. i. hogy arra nekem ingerenciám lett volna, pláne, hogy azt én szerkesztettem volna) nekem imputál, mind szemenszedett hazugság és rágalom, melyekért a cikk írója a törvény előtt fog felelni.

Dr Sarkadi Lajos,
kamarai titkár.

NYILTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és díszüvegezési műintézet.

Üvegcsiszoló és tükör árugyár.

NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szives figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok díszüvegezések készítésére, művészies és egyszerűbb kivitelben ólom keretbe foglalva.

GZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN KITUNTETVE.

Telefon 1164.

EGYESÜLETEK.

A kereskedelmi iskola volt növendékeinek szövetsége. Szép terv kivitelét határozták el ma mindazok, akik valaha együtt töltötték el diák éveiket a nagyvárad kereskedelmi iskola falai között. Az iskolában megkötött őnzellen barátságot megakarják újítani az életben is és a kollegialitás ápolása mellett a kereskedelmi tudományoknak óhajtának otthont nyújtani felolvasások rendezése és kiválóbb munkák kiadása által. Ilyfajta egyesület már az ország majdnem minden felsőkereskedelmében van.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

delmi iskolájában van, sőt még külföldi egyesületekkel is összeköttetésben vannak és számtalan esetben szereztek már magyar fiatal emberek külföldön alkalmazást.

Az előkészítő értekezletet hétfőn tartották meg dr. Kovács S. János kereskedelmi iskolai igazgató elnöke alatt. Igen szép számmal voltak jelen olyanok is, akik már elsőrangú ipartelepeknek, pénzintézeteknek vezetői. Az alapszabályok megállapítása és a tisztviselők kijelölése után elhatározták, hogy az alakuló közgyűlést vasárnap délelőtt fogják megtartani a Kereskedelmi Csarnokban. E gyűlésen részt vesz a kereskedelmi iskolák kir. főigazgatója dr. Schack Béla is, aki előadást fog tartani a szövetség fontosságáról.

TÁVIRATOK.

Az orosz-török háború.

Róma, nov. 29.

(Saját tudósítónktól.) Bengáziben egy felderítő olasz csapatot beduinok támadtak meg és le is gyilkolták őket, ha D'Amigo tábornok meg nem kerüli a támadókat és gyors puskatűzzel szét nem szórja.

A szultán levelei.

Bécs, nov. 29.

Mahmud Mukdar pasa, a volt török tengerészeti miniszter, aki tegnap Berlinbe utazott, onnan Bécsbe fog jönni. A szultán sajátkezű leveleit viszi még a volt tengerészeti miniszter Vilmos császárnak és Ferenc József királynak, miután Livádián már megfelelt eunek a missziójának. Miklós cárhoz is levelet vitt a szultántól. Ezekben a levelekben a szultán panaszkodik, hogy Olaszország a nemzetközi jog megsértéséről sem riad vissza, Azzal végződik a levél, hogy Törökország kész volna a béketárgyalásokra de Tripolisban fenn kell maradnia a szultán szuverenitásának.

A féltékenység.

Munkács, nov. 29.

(Saját tudósítónktól.) Bereghogarason Tokán Simon feleségével együtt mulatságba ment, ahol a fiatal asszony is táncolni kezdett. A férj később suttyogást hallott és azt hitte, hogy feleségéről van szó, mire kést rántott és feleségének hátába szurta. A fiatal asszony elnémult.

Világháború fenyegetett.

Berlin nov. 29.

A Täglicke Rundschau azt állítja, hogy nem csak Julius végén volt harcra kész az angol flotta, hanem később is egyben meg akarta támadni a német hajóhadat. Ez akkor volt, mikor Franciaország a berlini tárgyalások során engedékenynek mutatkozott s úgy látszott, hogy Németország kedvező üzletet fog kötni Marokkóban. Szeptember végén elbocsájtották a német kiszolgált tengerészek utolsó évjárát és Anglia a támadásra ezt az időpontot választotta, a mikor tehát nem lehetett olyan alkoholisták széles Britanniában, a ki elhíhetné volna, hogy Németország támadni készül és Angliának résen kell lennie.

30.000 koronás sikkasztás.

Budapest, nov. 29.

A Hollandi Életbiztosító Társaság egyik tisztviselője Biró (Braun) Béla ma délelőtt Mille József hivatalos szolgáival elment a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Kossuth Lajos-utcai fiókjának főüzletébe, ahol egy csekknek az ellenében 30.000 koronát vett fel, Biró elrakta a pénzt a szolgálta fekete táskájába, mikor kijöttek a bankból Biró elkérte a táskát és egy levelet adott át a szolgának, hogy vigye el a Keresk. Bank főüzletébe, míg ő a Kossuth Lajos-utcában megvárja a választ, mire a szolgálta vissza érkezett Birót nem találta ott és egyedül ment vissza a társaság irodájába. Ott nagy meglepetést keltett a dolog. Délutánig vártak vissza Birót, akkor följelentették. A rendőrség megállapította, hogy két harátjával előre készült a szökéssel és kiment Amerikába. A rendőrség mindent elkövet, hogy a sikkasztót utjában feltartóztassa.

Agyonvert cirkuszigazgató.

London, november 29.

(Saját tudósítónktól.) Langer Lloyd György ismert cirkuszigazgatót az éjjel egy Coper nevű alkalmazottja baltával meggyilkolta és annak Jackson nevű alkalmazottját borotvával súlyosan megsejtette. Langer meghalt, a tett oka bosszu.

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.

Írta: Schmidt Amália. — Fordította: N. M

(Folytatás) 25

Kevés idő múlva átvivta a grófné a beírt lapok egyikét, bosszusan dobta el magától, nem sokára elővette, még egyszer átfutotta és széttepte.

Aztán új lapot vett elő s ismét írni kezdett; de ez sem tartott sokáig, ismét egy másik, teleírt levél után nyult, összehajította, borítékba tette és száraz, rekedt hangon szólt:

— Halden kisasszony!

Helén azonnal ottermet.

— Pecsételje be s írja rá a címet, testvéremnek szól — mondá a grófné, anélkül, hogy föltekintett volna.

Helén teljesítette a parancsot és ott maradt, várakozva.

— Akar valamit? — kérdé a grófné elégtelen hangon.

— Azt akarnám tudni, vajjon e levél még ma este . . .

— Természetesen; különben miért siettem volna ennyire? küldje el haladéktalanul.

Helén engedelmességet, s midőn a szobába visszatárvén, a grófnét még mindig írva találta, ő is csendesen hozzálátott ismét munkájához.

A grófné végre letette a tollat, összeszedé papírjait és bezárta az íróasztalt. Nehézkesen keletől és unalmas arccal ment a szobába, hol Helénült. Mintha semmit sem tudna társalgódónője jelentéséről, hátat fordítva neki leült a kandalló elé s nyugodt tola ide-oda székét.

— Helén kisasszony! — szólt ismét kis idő múlva a száraz hang.

— Grófné! — felelt Helén és félretette munkáját.

— Előállt a kocsi?

— Igen, több mint egy órája.

Ismét csend. A grófné megfordította székét s olyformán nézett Helérrre, mintha ma meg nem is látta volna.

— Kegyed, o'tözőke után itélve, társaságba készül, — jegyzé meg artán.

(Folyt. köv)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Legelőcsőbb forrás!

Divatos

kézimunkák

kézimunka anyagbeszerzéséhez

KEPES ETELKA

himző előnyomda üzlete

Kossuth Lajos-utcán,

hol monogramok, színes és fehérhimzés, fehérneműek, Zugblousok készítése a legszebben eszközöltetnek.

19608—1911. sz.

Erdős Józsefné nagyvárad lakos a Vizvezeték-utca folytatását képező ut mentén fekvő Sz. Kocsis János féle 1683 hrsz. külterken lakóház felépítésére kért engedélyt.

Végelhatározat:

A tanács Erdős Józsefnét lakóház építés iránti kérelmével elutasítja.

Indokok:

Elutasítandó volt a kérelem, mivel a 4683. sz. külterkenek házhelyek céljaira leendő felosztása engedélyezve nem lett, jóllehet az építkezési engedély kiadásának előfeltételeit képezi a telekfelosztási engedély, ami az építkezési szabályrendelet 20. §-a értelmében a hatóság engedélyével történhetik.

Mint hogy pedig ez a telek nem a város belterületén fekszik, hanem külterület, szükséges gondoskodni arról, hogy a felosztani szándékolt telek mind azon követelményeknek megfeleljen, amelyek közegészség, közbiztonság, tankötelezettség teljesítése tekintetében megkövetelendők.

Tekintettel pedig arra, hogy a telekfelosztási engedély kérvé és megadva nem lett, s így a fentebbi feltételeket a tanács biztosítva nem látja, az építkezési engedély kiadása iránti kérelem elutasítandó volt.

Ugyanezért a közterek megóvása szempontjából, a tanács egyúttal elrendeli, hogy a fenti telken minden építkezés szükség esetén karhatalommal is megakadályoztassék, miért is szigorúan megtagadja a hegybírónak, miszerint minden építkezést ott akadályozzon meg s szükség esetén a rendőrségtől erre a célra rendőri karhatalmat kérjen; a rendőrséget a szükséges karhatalom nyújtására s jelen határozat szigorú ellenőrzésére felhívja.

A magán érdekek szükségesnek mutatózó megóvása céljából a tanács jelen határozatnak a helyi lapokban való közzétételét, is elrendeli.

Jelen végelhatározat ellen 15 nap alatt szóval előterjeszhető va y írásban benyújtható felelőveléssel lehet élni a város polgármesterénél.

Miről Erdős Józsefné (Bunyitay liget 42 sz.) r. kapitányi hivatal és Márkus János hegybíró szigorú ellenőrzés végett, a g. tanácsnok, a helybeli hírlapok határozottan értesítendők.

Nagyvárad város tanácsának 1911. november hó 22-én tartott üléséből.

Bimler Karoly
polgármester.

Meghívó.

Első nagyváradai mészhomokkő téglagyár részvénytársaság 1911. dec. 4-én d. u. 3 órakor a Közgazdasági bank helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

Tárgy:

Igazgatósági tagválasztás.

„Mesés“

cipők láthatók a

Moskovits anatómiai cipőgyár

Bémer-téri

fióküzletének kirakataiban.

A Nagyszebeni

Általános Takarékpénztár

Fontos amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezésekre, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.

Telefon: 1054.

Formára és tartósságra
felülmulhatatlanok

a MOSKOVITS

anatómiai cipők.

Egységárak: 10, 13, 17 korona.

Nagyváradai fióküzletek:

I. Kossuth-utca 5. Gyárépület.

II. Bémer-tér, Bazár-épület.

III. Zöldfa-utca 7. sz. Dr. MUNK-ház.

Moskovits Farkas és Társa

cipő és csizmagyár részvénytársaság.

Nagy műhely

bármilyen ipari célra alkalmas
(volt Harmati-féle lakatos műhely)

azonnal kiadó.

Rózsa-utca 4. szám alatt
értekezhetni. ■■ Telefon 785.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

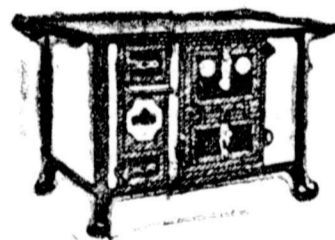
Műszaki gépészmérnöki iroda.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocró-
csozással hetenként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirat, interurbán telefon, állandó gyógyszer-tár a fürdő telepen. Prospektust küld az igazgatóság.

Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság, Nagyváradon.

Hirdetmény.

A «Gazdasági és Iparbank» nagyváradai részvénytársaság 1911. november 9-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy 2.100.000 korona részvénytőkéjét 1300 darab 700 korona névértékű új részvény kibocsátása által 3.010.000 koronára fel emeli a következő módzatok mellett:

1. A kibocsátandó 1300 drb. új részvényből a régi részvényeseknek 500 darab bocsátatik rendelkezésre akként, hogy minden hat darab régi részvény alapján egy darab új részvény vehető át. Hányadrészvények nem adnak ki, ha azonban oly részvénybirtokos, kinek hatnál kevesebb részvénye van, átvételi jogát gyakorolni kívánja, úgy minden régi részvény után, egy, az átvételi jog gyakorlását tanúsító igazolványt adatik neki.

Ezen új kibocsátású részvények az 1912-ik év letelepedéséig a régi részvényekkel teljesen egyenlő mértékben részesednek.

2. A kibocsátási ár 800 korona, melyből 700

korona a részvénytőkét, 100 korona pedig a tartalékalapot illeti. Ezenfelül fizetendő a II. fokozatu bélyegilleték.

3. Az elővételi jog gyakorlásakor részvényenként 200 korona és a bélyegilleték fizetendő. A további befizetések egyszerre, vagy részletekben, de legkésőbb folyó év végéig teljesítendő.

A teljesített befizetések után a befizetés napjától folyó év végéig 5 százalékos kamatot térítünk meg.

Felhívjuk ennél fogva mindazon részvényeseket, kik az újonnan kibocsátandó részvényekre az elővételi jogot gyakorolni kívánják, hogy részvényeiket 1911. december 10-éig az intézet pénztáránál lebélyegzés végett mutassák be és az átveendő új részvényekre eső befizetéseket teljesítsék, mert ezen határidő letelte után az elővételi jog többé nem gyakorolható és az át nem vett részvények elhelyezése iránt az igazgatóság fog intézkedni.

Nagyvárad, 1911. november 9-én.

A Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság Igazgatósága.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévay-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfimomító	88 kr.	1 csomag szvedei Gillette kés	1 frt 35 kr
1 » francia szájvize	25 »	1 téglgy Margit krém	40 »	1 Gillette utánzatu borotva készlet	1 » 50 »
1 » száj szagfoglaló	50 »	1 » Diana krém	65 »	1 valódi serte hajkefe	70 »
1 tubus dr Heyder fogerém	50 »	1 drb Dianna szappan	65 »	1 dublé bajuszkefe	20 »
8 » Thymol	20 »	1 dob Lickner puder	38 »	1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 » Stomatin	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »	1 körömkefe	05 »
1 » téglgy Odontin togpasztá	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »	1 surolókefe óriási	20 »
1 drb Odontin betét	85 »	1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »	1 surolókefe kisebb	10 »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »	12 drb Royal angol cipő krém	96 »
1 üveg Bay Rum	35 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »	1 drb cipőerém-kefe kenőköfével	70 »
1 » Jera violette brillantia	80 »	3 drb francia ibolya szappan	50 »	1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » francia brillantín	15, 22, 35 »	1 » Kiehlhauser ibolya glycerin szappan	28 »	1 » Jurigatem Zománc	80 »
1 » folyékony brillantín	50 »	1 » Speick szappan	28 »	1 mtr vörös gumieső	60 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	38 »	Egyegyed Ko Branz watta	85 »
1 » » » kivonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »	1 » Beloderma kézfimomító	20 »		
		1 üvegtégely tejcrém	20 »		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóci-ut. Minden vasárnap kirakatkiállítás.